

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

David Mitchell

**CONACUL
SLADE**

Traducere din engleză și note de
MIHNEA GAFIȚA

HUMANITAS
fiction

SOIUL CORECT

1979

Nu știu ce zice mama, pentru că vocea i se îneacă-n mugetul însoțit de funingine al autobuzului care pornește din loc, dezvăluind localul Vulpea și Copoii. Firma de deasupra înfățișează trei câini de vânătoare – trei copoi – care au încolțit o vulpe. Sunt gata s-o atace și s-o sfâșie. Un indicator de stradă, ceva mai jos de firmă, anunță: ȘOSEAUA WESTWOOD. Mama zicea că lorzii și lordesele lor sunt bogăți, așa că m-așteptam să văd piscine și mașini Lamborghini, dar Șoseaua Westwood mi se pare c-arată destul de normal. Case de cărămidă normale, detașate sau semidetașate, cu grădinițe mici în față și mașini la fel – normale. Cerul e de culoarea mohorât-a unor zdrențe vechi. Șapte coțofene zboară pe deasupra noastră. Șapte-i bine. Mama-și apropie fața la o palmă de-a mea, deși nu-mi dau seama dacă e-o față supărată sau doar îngrijorată.

— Nathan? Tu m-ascuți măcar?

Mama s-a fardat azi. Și-a dat c-un ruj de buze care se cheamă „Liliac de dimineață“, dar miroase mai degrabă lipici decât a liliac. Nu-și retrage fața de lângă-a mea, și n-am ce face – întreb:

— Ce?

— Se zice: „Pardon?“, sau: „Iartă-mă?“, nu: „Ce?“

— Da, bine, zic – așa scap.

De multe ori, nu și azi.

— Ai auzit ce ți-am spus?

— Că se zice „Pardon“ sau „Iartă-mă“, nu „Ce?“ Am auzit.

— Înainte de-asta! Ți-am spus că, dacă-ntrebă oricine, acasă la *lady* Grayer, cum am ajuns aici, tu să spui c-am ajuns cu taxiul.

— Credeam că e greșit să minți.

— Există un fel de-a minți, zice mama, căutând în poșetă plicul pe care și-a scris indicațiile, care *așa* și este, greșit, și există un fel de-a crea impresia corectă, care e necesar. Dacă tatăl tău ar plăti ce și cum are obligația să plătească, am fi ajuns pân-aici chiar așa, cu taxiul. Acuma... — și mama se uită, mijindu-și ochii, la propriul scris. Aleea Slade e perpendiculară pe Șoseaua Westwood, cam pe la jumătatea... — și-și consultă ceasul de la mână. Foarte bine, e trei fără zece, ne-așteaptă la ora trei. Haide, tropa-tropa. Nu sta gură-cască, zice mama, și pornește-n pas alert.

Mă iau după ea, fără să calc pe nici o crăpătură. Uneori, trebuie să ghicesc unde-s crăpăturile, pentru că trotuarul e sufocat de frunze căzute. Mă dau la o parte din calea unui bărbat cu niște pumni zdraveni, care trece-alergând pe lângă mine, purtând un trening negru-cu-oranj. Hoinarii din Wolverhampton joacă fotbal cu mingi marca Shining. Un scoruș are crengile pline de boabe. Mi-ar plăcea să le număr, doar că mama face un *țac-pac-țac-pac* cu tocurile — parcă mă trage după ea. Și-a cumpărat pantofii la reducere, de la John Lewis's, cu ce bani îi mai rămăseseră din cei primiți de la Colegiul Regal de Muzică, deși de la British Telecom promise o scrisoare prin care i se reamintea să plătească factura de telefon. S-a îmbrăcat cu taiorul bleumarin de concert, iar părul strâns în coc și l-a prins cu acul de păr de argint cu măciulia-n formă de cap de vulpe. Îl are de la tatăl ei, care i l-a adus de la Hong Kong, după al Doilea Război Mondial. Când are câte-un elev la meditații mama, și eu trebuie să

dispar din peisaj, mă duc, uneori, la masa ei de toaletă și scot capul de vulpe. Are ochii de jad, și-n unele zile parcă-mi zâmbeste, în altele – nu. Azi, nu prea mă simt bine-n pielea mea, dar Valiumul ar trebui să-și facă efectul curând. E foarte bun Valiumul. Am luat două pastile. O să trebuiască să sar peste câteva săptămâna viitoare, ca să nu se prindă mama că-i scade rezerva. Jacheta de tweed îmi dă furnică-turi. Mi-a cumpărat-o mama de la Oxfam¹, special pentru ziua de azi – și lavaliera-i, și ea, tot de-acolo. Mama face voluntariat la Oxfam în zilele de luni, ca să profite de tot ce-i mai bun din ce-aduce lumea sâmbăta. Numai să nu mă vadă Gaz Ingram, sau careva din gașca lui, c-o lavalieră dintr-asta, c-o să găsesc un caca-n dulăpiorul meu de la vestiar – garantat. Mama zice că trebuie să-nvăț cum să mă „integrez în grup“ mai bine, numai că nu există cursuri de Integrare-n Grup, nici măcar la avizierul de la biblioteca orașului. E-o reclamă la un club – „Donjon și Dragon“ – acolo, și-am vrut întotdeauna să merg și eu, dar mama zice că nu se poate, pentru că „Donjonul și Dragonul“ de-acolo nu fac decât să se joace cu forțele întunericului. Pe-o fereastră deschisă de la stradă văd curse de cai. Trebuie să fie *Tribuna oficială*, de la BBC1. Următoarele trei ferestre au perdele de plasă, dar, după-aceea, văd un televizor la care se dau lupte. Ala-i Uriașul Stog-de-Fân, huliganul păros, care se luptă cu Tata-Mare, șmecheru' chel, pe ITV. Opt case mai târziu, văd un *Godzilla* pe BBC2. Doboară un stâlp numai frecându-se de el, și-un pompier japonez, c-o mutră nădușită, se răstește la o stație de emisie-recepție. Acuma, ia uite, a înșfăcat un tren, Godzilla, ceea ce n-are sens, pentru că

1. Prescurtare de la *Oxford Committee for Famine Relief* (Comitetul de la Oxford pentru Combaterea Foametei), organizație non-profit cu scopuri caritabile, înființată la Oxford, în 1943, pentru a diminua efectele sărăciei generalizate din timpul războiului. Colectează și revinde o gamă întregă de produse.

amfibienii n-au degete mari. Poate că degetul mare la Godzilla e ca la urșii panda, care cică au degete mari, dar alea, de fapt, sunt gheare mai evoluat. Poate că...

— Nathan!, zice mama, care m-a prins de-ncheietura mâinii. Ce ți-am spus eu adineauri?

Verific din urmă:

— Să „tropa-tropa“. Și „nu sta gură-cască“...

— Și tu ce faci în momentul ăsta?

— Mă gândesc la Godzilla, dacă are degete mari.

Mama închide ochii a disperare. Zice:

— Lady Grayer m-a invitat – ne-a invitat – la o reuniune muzicală. O *soirée*. Vor fi de față oameni cărora le pasă de muzică. Oameni de la Consiliul pentru Arte, oameni care-m-part slujbe și burse – are la ochi niște vinișoare minuscul și roșii mama, ca râurile fotografiate de sus, de foarte sus. Aș fi preferat să te știu acasă, jucându-te cu peisajul tău, ăla cu Bătălia cu Burii, numai că lady Grayer a insistat să vii și tu, așa că... *trebuie* să te porți normal. Poți să faci atâta lucru? Dacă te rog eu? Gândește-te la cel mai normal băiat de la tine din clasă și fă și tu ce-ar face el.

„Poartă-te normal“ e la fel ca „integrează-te-n grup“.

— O să-ncerc, zic. Da' nu se zice Bătălia cu Burii, ci Războiul Burilor¹. Și mi-ai înfipt inelu-n mână.

Mama-mi dă drumul la mână. Așa mai merge. Nu-mi dau seama ce mai zice fața ei.

Aleea Slade e cea mai îngust-alee din câte am văzut vreodată. Desparte-ntre ele două case, pe urmă se face nevăzută

1. De fapt, e vorba de două războaie – unul între anii 1880 și 1881, celălalt între 1899 și 1902 – care au avut loc între Marea Britanie și buri – populația de fermieri de origine olandeză – din Transvaal (denumirea dată actualei Republici Sud-Africane, în timpul administrației britanice).

spre stânga – după vreo treizeci de pași, cam așa. Pot să-mi închipui un vagabond făcându-și veacul acolo, într-o cutie de carton, dar un lord și-o lordesă – nu.

— Fără-ndoială că e și-o intrare ca lumea, la capătul celălalt, zice mama. Conacul Slade e numai reședința din oraș a familiei Grayer. Casa lor propriu-zisă e-n Cambridgeshire.

Dacă primeam eu câte 50 de penny de fiecare dată când mi-a spus același lucru mama, cât aveam acum? 3 lire și 50 de penny. E rece și umed pe-Aleea Slade, ca-n peștera zisă „Cicatrice Albă”¹, din văile din Yorkshire. Tata m-a dus acolo, când aveam zece ani. Îmi cad privirile pe-o pisică moartă, care zace pe jos, la primul colț. E cenușie, ca praful de pe Lună. Știu că-i moartă, pentru că stă la fel de imobilă ca un sac picat de sus și pentru că i se-nfruptă muștele din ochi. Cum o fi murit? N-are nici gaură de glonț, nici urme de colți, deși-i stă capul sucit în unghi drept, așa că poate-a fost sugrumată de vreun sugrumă-pisici. Se-nscrie direct în Primele Cinci dintre Cele-mai-frumoase-lucruri-văzute-vreodată. Poate că e vreun trib cine-știe-unde, prin Papua – Noua Guinee, care crede că bâzâitul muștelor e ca o muzică. Poate că m-aș integra și eu în grupul lor.

— Haide, Nathan, zice mama, trăgându-mă de mânecă.

— N-ar trebui să i se facă și ei o-nmormântare? Cum a avut mamaie?, întreb.

— Nu. Pisicile nu-s oameni. Haide, vino.

— N-ar trebui să-i anunțăm stăpânul că n-o să mai vină acasă?

— Și cum o să facem asta? S-o luăm în brațe și să mergem din casă-n casă, pe Șoseaua Westwood, întrebând: „Nu vă supărați, asta-i pisica ’mneavoastră?”

Are uneori idei bune mama.

1. *White Scar Caves* e un sistem de peșteri din comitatul North Yorkshire.

— Ei, da, ne-ar lua ceva timp, dar...

— Las-o *moartă*, Nathan – suntem așteptați la lady Grayer... exact acum.

— Dar, dacă n-o îngropăm, o să coboare ciorile, să-i ciugulească ochii.

— N-avem cazma, și nici nu e vreo grădină pe-aici.

— Lady Grayer trebuie să aibă și cazma, și grădină.

Mama-nchide iar ochii. O fi durând-o capul. Zice:

— Am încheiat această discuție.

Mă ia de mână și mă trage după ea. Suntem în porțiunea de mijloc din Aleea Slade. Să tot aib-o lungime de vreo cinci case, eu așa zic, dar, cum e strânsă-ntre pereți de cărămidă-atât de înalți, nu se vede nimic. O dungă de cer, și-atât.

— Cască bine ochii după-o ușă mică, neagră, de fier, zice mama. În peretele de pe mâna dreaptă-ar trebui să fie.

Numai că parcurgem tot drumul, până la colțul următor, exact nouăzeșase de pași în total, vedem ciulinii și păpădiile care cresc din crăpăturile dintre pietre, dar nici urmă de ușă. După ce-o cotim la dreapta, mai mergem alți douăzeci de pași, până când ajungem la strada paralelă cu Șoseaua Westwood. Pe-un indicator de stradă scrie: BULEVARDUL CRANBURY. Vizavi de unde-am ieșit e parcat-o ambulanță de la spitalul St John. Un oarecare a scris cu litere mari: SPALĂ-MĂ, în mizeria de peste roata de schimb de la spate. Șoferul are nasul spart și vorbește c-o stație de emisie-recepție. Un șmecher trece pe lângă noi pe-un scuter, fără să poarte cască, de parcă uite-acum ar fi coborât direct din *Quadrophenia*¹.

— Nu-i legal să mergi fără cască, zic.

— N-are nici o noimă, zice mama, holbându-se la plic.

— Doar dacă ești indian *sikh* și porți turban. Atunci, poliția te...

1. Titlul unui album dublu al formației britanice de muzică rock *The Who*, lansat în 1973. În 1979, a fost realizat un film de lung-metraj cu același titlu, inspirat din opera rock de pe album.

— „O ușă mică, neagră, de fier“, zice mama. Nu știi, zău așa... cum de n-am văzut-o?

Eu știi. Pentru mine, Valiumul e ca poțiunea magic-a lui Astérix, dar pe mama, parc-o prostește. Ieri mi-a spus „Frank“ – așa-l cheamă pe tata – și nici măcar nu și-a dat seama. Două rețete are pentru Valium, de la doi doctori, pentru că una nu-i de ajuns, dar...

... un câine începe să latre la numai o palmă distanță, și eu țip și țâșnesc într-o parte, îngrozit, am și făcut pipi pe mine, doar un strop, dar e bine, e totul în regulă, e-un gard între noi, și câinele-i doar o potaie mică și gălăgioasă, nu e vreun buldog de-ăla cât un bivol, nu-i ca buldogul ăla cât un bivol – și numai un strop de pipi am făcut pe mine. Chiar și-așa, inima-mi bubuie-n piept ca nebuna, și am un gust în gură de parcă mi-ar veni, uite-acum, să borăsc. A ieșit pe Bulevardul Cranbury mama, să caute niște porți mari de la vreo casă mare – nici măcar n-a observat potaia gălăgioasă. Un bărbat chel, într-o salopetă, se-apropie, ducând pe umăr o scară pliantă, cu treptele stropite de vopsea. Fredonează: *Aș vrea să-nvăț lumea să cânte.*¹

Mama-l întrerupe:

— Iertați-mă, știți cumva care-i Conacul Slade?

Și bărbatul, și fredonatul se-opresc.

— Dacă știi care-i Conacu' Cine?

— Conacul Slade. Unde locuiște lady Norah Grayer.

— Habar n-am, zice, da' 'mneata, când o găsești, să-i spui că mi-ar plăcea și mie ceva mai luxos, dacă-i place și ei ceva mai rugos – iar mie-mi spune: Frumoasă crăvățica, băiete – și-o ia chiar pe-Aleea Slade, reluându-și fredonatul de unde rămăsese.

1. Titlul original și complet este: *Id Like to Teach the World to Sing (in Perfect Harmony)* și se referă la un cântec lansat în 1971, ca reclamă la Coca-Cola, într-un scurtmetraj de televiziune, care a devenit atât de popular, încât a fost reluat, independent de reclamă, de formații ca *The New Seekers* și *The Hillside Strangers*.